

علوم و فنون

۱- همه موارد از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی است، به جز:

- ۱) اعتقاد به قضا و قدر و بی‌اعتباری دنیا رواج بیشتری یافت.
- ۲) از زهد ربایی پرهیز، و به صفا و پالایش درون توجه شد.
- ۳) آسمانی شدن مقام معشوق تا جایی که با معبود یکی می‌شود.
- ۴) برخلاف دروهی قبل، به خردگرایی توجه بیشتری شد.

۲- کدام دو کتاب از آثار سبک عراقی است، و زبان آن‌ها چیست؟

- ۱) بدایع الوقایع و جامع التواریخ - عربی
- ۲) لمعات و قابوس‌نامه - فارسی
- ۳) محاکمة اللغتين و با برنامه - ترکی
- ۴) بدایع الوقایع و عین‌الحیات - ترکی

۳- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات «غلط» است؟

- ۱) ادیب‌الممالک فراهانی تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل نوشت.
- ۲) عارف قزوینی مفاهیم وطن دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور می‌خواند. وی در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش بسیار مؤثری داشت.
- ۳) ایرج میرزا در طنز و هجو و هزل چیره‌دست بود. جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی‌اش مانع از آن شد که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.
- ۴) فرخی یزدی، تحت تأثیر مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع او را شکوفا ساخت. او را به سبب آزادی‌خواهی به زندان انداختند و در نهایت در راه آزادی جان باخت.

۴- همهی موارد از ویژگی‌های ادبی نثر سبک دوره‌ی معاصر است؛ به جز:

- ۱) فقدان نثر فنی و مصنوع در انواع نثر این دوره
- ۲) ذهنی، بلند و درونی بودن توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره
- ۳) وجود قالب‌ها و ساختارهای متنوع همچون سفرنامه، خاطره و داستان کوتاه
- ۴) وجود سبک‌های متفاوت در داستان‌نویسی براساس نام نویسنده

۵- سبک شعری کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) ارغوان بینی چو دست نیکوان پر دستبند / شاخ گل بینی چو گوش نیکوان پرگشوار
- ۲) کس فرستاد به سر اندر عیار مرا / که مکن یاد به شعر اندر بسیار مرا
- ۳) خواهی که نیاری به سوی خویش زبان را / از گفتن ناخوب نگه‌دار زبان را
- ۴) غرور حسنت اجازت مگر نداد ای گل / که پرسشی نکنی عنده لب شیدا را

۶- نویسندگان آثار زیر هر کدام به ترتیب خالق کدام اثر هستند؟

«دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز، ضیافت - ظهور - زمین سوخته - از آسمان سبز»

- ۱) گشواره‌ی عرش - بدوک - سفر ششم - مدار صفر درجه - سووشون
- ۲) جای پای خون - بدوک - دلاویزتر از سبز - مدار صفر درجه - دری به خانه خورشید
- ۳) جای پای خون - کشتی پهلوی گرفته - مهاجر کوچک - مدار صفر درجه - دری به خانه خورشید
- ۴) گشواره‌ی عرش - جای پای خون - اگر بابا بمیره - سووشون - از این ستاره تا آن ستاره

۷- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر به چند مورد «خطا» برخورد می‌کنیم؟

«سده‌های پنجم و ششم از مهم‌ترین دوره‌های کمال و گسترش نثر پارسی است. در قرن دوم و اوایل قرن سوم نثر پارسی تازه ظهور کرده بود و هنوز در آغاز راه بود. در نیمه‌ی قرن سوم با دوره‌ی بلوغ آن مواجه می‌شویم اما پختگی و کمال آن را در قرن ششم و اوایل قرن هفتم دیدیم.»

- ۱) یک
- ۲) دو
- ۳) سه
- ۴) چهار

۸- کدام بیت دارای کنایه و تشبیه است؟

- ۱) اندر آن ساعت که بر پشت صبا بندند زین / با سلیمان چون برانم من که مورم مرکب است
- ۲) دست در دامن مردان زن و اندیشه‌مدار / هر که با نوح نشیند چه غم از طوفانش
- ۳) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق / مژه برهم نزند گر بزنی تیر و سنانش
- ۴) صاحب‌ا عمر عزیز است و غنیمت دانش / گوی خیری که توانی ببر از میدانش

۹- کدام بیت فاقد پارادوکس است؟

- ۱) مرا مگوی که دل را نصیحتی می‌کن / به دم نمی‌شود این کوره‌ی پراش سرد
- ۲) شمع تصویر من از داغ هم افسرده‌تر است / اینقدر سوخته‌ی آتش خاموش خودم
- ۳) می‌توان یک عمر پوشیدن که باشد تازه رو / کسوت عریان تنی را تار و پود دیگرست
- ۴) عالم خاک از وجود تازه رویان مفلس است / بر نمی‌خیزد گل ابری ازین دریای خشک

۱۰- آرایه‌های «استعاره، ایهام، ایهام تناسب، اسلوب معادله» به ترتیب در کدام ابیات وجود دارند؟

(الف) ز جوی شیر کردم تلخ بر خود خواب شیرین را / خجل چون کوهکن زین بازی طفلانه‌ی خویشم

(ب) محو شد در حسن آن کان ملاحظت دیده‌ها / از زمین شور، بیرون شد نباشد دانه را

(ج) رسیده بود به لب، جان هجر دیده‌ی من / گرفت دامن جان را امید رجعت تو

(د) سعدی نگفتمت که خم زلف شاهدان / در بند او مشو که گرفتار می‌کند

(۱) ج - ب - د - الف (۲) الف - د - ب - ج (۳) ج - د - الف - ب (۴) الف - ب - ج - د

۱۱- آرایه‌های بیت «ماه است رویت یا ملک، قند است لعلت یا نمک / بنمای پیکر تا فلک مهر از دو پیکر بر کند» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) ایهام - جناس - استعاره - مراعات‌نظیر (۲) استعاره - حسن تعلیل - جناس - مراعات‌نظیر

(۳) ایهام - تضاد - ایهام تناسب - حسن تعلیل (۴) مراعات‌نظیر - تشبیه - مجاز - اسلوب معادله

۱۲- آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات درست است؛ به‌جز:

(۱) طعمه‌ی خاک شد از پستی همت قارون / زیر خاک سیه از همت کوتاه مرو (کنایه - تلمیح)

(۲) من قلب و لسانم به وفاداری و صحبت / و اینان همه قلبند که پیش تو لسانند (تکرار - جناس همسان)

(۳) لاله را نعل بود بر سر آتش در کوه / در ره سیل حوادث تو چه پابرجایی (تشبیه - کنایه)

(۴) در چمن سرو ستاده‌ست و صنوبر خاموش / که اگر قامت زیبا نمایی بچمند (ایهام - مراعات‌نظیر)

۱۳- در بیت زیر کدام دو واژه، ایهام دارد؟

«آخر ای مطرب از این پرده‌ی عشاق بگرد / چندگویی که مرا پرده به چنگ تو درید»

(۱) پرده - مطرب (۲) چنگ - پرده (۳) عشاق - مطرب (۴) عشاق - چنگ

۱۴- آرایه‌های «ایهام، تشبیه، کنایه، اسلوب معادله، حس آمیزی» به ترتیب در کدام ابیات وجود دارند؟

(الف) به خون سعدی اگر تشنه‌ای حلالیت باد / تو دیر زی که مرا عمر، خود نمی‌پاید

(ب) کس اندر عهد ما مانند وی نیست / ولی ترسم به عهد ما نپاید

(ج) نیست حرف نرم را تأثیر در آهن دلان / ناوک از فولاد می‌پاید نشان سخت را

(د) عاشقان را از گرستن، دل نمی‌گردد خنک / چشمه‌ی خورشید را شب‌نم نیندازد ز جوش

(ه) می‌توانی ملک وحدت را به تنهایی گرفت / همچو صائب گر بداری خلوتی در انجمن

(۱) هـ - ج - ب - د - الف (۲) ب - هـ - الف - د - ج (۳) الف - د - هـ - ج - ب (۴) ج - ب - د - الف - هـ

۱۵- هر دو آرایه‌ی «تضاد و استعاره» در کدام بیت وجود دارد؟

(۱) الا ای باد شبگیری بگوی آن ماه مجلس را / تو آزادی و خلقی در غم رویت گرفتاران

(۲) دو چشم مست می‌گوشن ببرد آرام هوشیاران / دو خواب آلوده بر بودند عقل از دست بیداران

(۳) گرم با صالحان بی‌دوست فردا در بهشت آرند / همان بهتر که در دوزخ کنندم با گنهکاران

(۴) گر آن ساقی که مستان راست هوشیاران بدیدندی / ز توبه توبه کردندی چو من بر دست خماران

۱۶- قافیه در کدام بیت صحیح است؟

(۱) هین که خروس بانگ زد وقت صبح یافتی / شرح نمی‌کنم که بس عاقل را اشارتی

(۲) از غصه‌ی هجران تو دل پر دارم / پیوسته از آن دیده به خون تر دارم

(۳) کاری نداریم او پدر جز خدمت ساقی خود / ای ساقی افزون ده قدح تا وارهم از نیک و بد

(۴) چشم تو خواب می‌رود یا که تو ناز می‌کنی / نی به خدا که از دغل چشم فراز می‌کنی

۱۷- قافیه در همه‌ی ابیات درست است؛ به‌جز:

(۱) رو نمایم صبح بهر گو شمال / تا نگرید از منی ز اهل شمال

(۲) آن یکی را قبله شد جولاهگی / و آن یکی حارس برای جامگی

(۳) گفت بشنو گر نباشم جای لطف / سرنهادم پیش از درهای عنف

(۴) قوم گفتندش که ای چون تل ریگ / پس چه می‌کردی که ای، ای مرده ریگ؟

۱۸- اختیارات شاعری بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«بر دلم گرد ستم‌هاست خدایا مپسند / که مکدر شود آینه‌ی مهر آیینم»

(۱) فاعلاتن به جای فعلاتن، قلب، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

(۲) ابدال، حذف همزه، قلب

(۳) فاعلاتن به جای فعلاتن، حذف همزه، ابدال

(۴) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، حذف همزه، ابدال

۱۹- در کدام بیت اختیار زبانی «تغییر مصوّت کوتاه به بلند و تغییر مصوّت بلند به کوتاه» صورت گرفته است؟

- ۱) با تو آن عهد که در وادی آیمَن بستم / همچو موسی آرنی گوی به میقات بریم
- ۲) ابرویش خم به کمان ماند و قدر است به تیر / کس ندیدم که چنین تیرو کمانی دارد
- ۳) گر چنین چهره گشاید خط زنگاری دوست / من رخ زرد به خونابه منقش دارم
- ۴) ترسم که روز حشر عنان بر عنان رود / تسبیح شیخ و خرّقه‌ی رند شراب خوار

۲۰- وزن بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«از دام زلف و دانه‌ی خال تو در جهان / یک مرغ دل نماند نگشته شکار حسن»

- ۱) مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن ۲) مفتعلنُ مفتعلنُ مفتعلنُ فاعلن ۳) مفعولُ فاعلاتن مفاعیلُ فاعلن ۴) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فاعلن

۲۱- بحر تمام گزینه‌ها در مقابل آن‌ها درست است، به جز:

- ۱) ز خطّت صد جمال دیگر افزود (هزج مسدس محذوف)
- ۲) غمزه‌ی ساقی به یغمای خرد آهخته تیغ (رمل مثنی سالم)
- ۳) برین جان پریشان راحت آرید (هزج مسدس محذوف)
- ۴) بخشش آموزی جهان افروز چون حاجی قوام (رمل مثنی محذوف)

۲۲- همهی ابیات را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؛ به جز:

- ۱) این قصّه‌ی عجب شنو از بخت واژگون / ما را بکشت یار به انفاس عیسوی
- ۲) شیرین‌تر از آنی به شکر خنده که گویم / ای خسرو خوبان که تو شیرین زمانی
- ۳) هر چند که هجران ثمر وصل برآرد / دهقان جهان کاش که این تخم نکشتی
- ۴) چون می‌رود این کشتی سرگشته که آخر / جان در سر آن گوهر یکدانه نهادیم

۲۳- کدام بیت با «پایی که بر نیاید روزی به سنگ عشقی» هم وزن است؟

- ۱) بسیار سفر باید تا پخته شود خامی / صوفی نشود صافی تا در نکشد جامی
- ۲) آن سرو که گویند به بالای تو ماند / هرگز قدمی پیش تو رفتن نتواند
- ۳) هر کس به تماشایی رفتند به صحرائی / ما را که تو منظوری خاطر نرود جایی
- ۴) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد / از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران

۲۴- وزن مقابل کدام مصراع، درست است؟

- ۱) چشم‌ت خوش است و بر اثر خواب خوش‌تر است (مفعولُ فاعلاتن مفاعیلُ فاعلن)
- ۲) خبر از دوست ندارد که ز خود با خبر است (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
- ۳) من تن به قضای عشق دادم (مفعولُ مفاعیلُ فاعلن)
- ۴) وگر تو جور کنی رای ما دگر نشود (مفاعیلُ فاعلاتن مفاعیلُ فاعلن)

۲۵- وزن مصراع‌های زیر به ترتیب کدام است؟

«نگاه کن که در اینجا / سکوت چیست به جز حرف‌های ناگفته / و من نگاه نکردم»

- ۱) مفاعیل فاعلاتن، مفاعیل فعلن مفاعیل فعلن، مفاعیل فاعلاتن ۲) مفاعیل فاعلاتن، مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فعلن، مفاعیل فاعلاتن
- ۳) مفاعیل فاعلاتن، مفاعیل فاعلاتن فاعلاتن فعلن، مفاعیل فعلن ۴) مفاعیل فاعلاتن، مفاعیل فعلن مفاعیل فاعلاتن، مفاعیل فعلن

۲۶- معنای چند واژه در مقابل آن، درست است؟

«اذفر: زیبا - سنا: روشنایی - زَنخ: چهره - حلّه: جامه نو - سیرت: طریقه - خیل: گروه اسبان - استغنا: بی‌نیاز - میغ: باران»

- ۱) چهار ۲) پنج ۳) سه ۴) شش

۲۷- مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«ای گل که موج خنده‌ات از سرگذشته است / آماده باش گریه تلخ گلاب را»

- ۱) چون گریه است عاقبت هر شگفتگی / باخنده جمع‌ساز چو مینا گریستن
- ۲) عالمی در گریه است از ناله‌ی جانسوز من / نوحه‌ای کز درد خیزد گریه بسیار آورد
- ۳) امیدم هست کاین سختی پسین است / دلم زین پس به شادی بر قرین است
- ۴) عشرتم را گریه خونین بود در آستین / بوی خون گل می‌کند از خنده‌ام سوفاروار

۲۸- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«بر خاک رعونت به تکبر چه خرامی / سرها بنگر زیر پی انداخته بی‌تاج»

- ۱) از وی همه مستی و غرور است و تکبر / وز ما همه بیچارگی و عجز و نیاز است
- ۲) دامن‌کشان که می‌روی امروز بر زمین / فردا غبار کالبدت بر هوا رود
- ۳) خرامان بیامد به نزدیک سرو / چنان چون به پیش گل اندر تدرؤ
- ۴) کاشکی خاک شوم من به زمینی کانبجا / ترک من گاه سواری تگ و پویی دارد

۲۹- مفهوم تمام ابیات یکسان است؛ به جز:

- ۱) هر کجا دردی است درمانیش هست / درد عشق است آن که درمانیش نیست
- ۲) چند گویی که دواى دل، پشت صبرست / ترک درمان دلم کن که در آن درمانی
- ۳) حافظ اندر درد او می‌سوز و بی‌درمان بساز / زان که درمانی ندارد درد بی‌آرام دوست
- ۴) علاج خویش مکن ضایع، ای طبیب، اینجا / که بر جراحت عاشق، دوا ندارد سود

۳۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) بعد از تو که در چشم من آید که به چشمم / گویی همه عالم ظلماتست و تو نوری
- ۲) بعد از تو هیچ در دل سعدی گذر نکرد / و آن کیست در جهان که بگیرد مکان دوست
- ۳) من بدین شادم که بعد از تو نخواهم زیستن / و بر پس از وی زنده ماند سخت جانی وای او
- ۴) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را / مهر لب او بر در این خانه نهادیم